

ВОЛИНСЬКІ ЄПАРХІАЛЬНІ ВІДОМОСТІ

ЗА ЄДИНУ ПОМІСНУ УКРАЇНСЬКУ
ПРАВОСЛАВНУ ЦЕРКВУ

ЧАСОПИС ВОЛИНСЬКОЇ ЄПАРХІЇ
ПРАВОСЛАВНОЇ ЦЕРКВИ УКРАЇНИ

№ 12 (241), грудень 2024 р.

РІЗДВЯНЕ ПОСЛАННЯ

високопреосвященнішого Михаїла, митрополита Луцького і Волинського, боголюбивим пастирям, чесному чернецтву та всім вірним Волинської єпархії Православної Церкви України

Христос народився! Дорогі брати і сестри!

Серед усіх свят церковного року найбільшу радість і надію нам дарують Господські свята, нагадуючи нам про божественну любов Творця до Свого творіння. Сьогодні Православна Церква з любов'ю згадує і молитовно прославляє велике таїнство спасіння світу: явлення Бога у плоті (1 Тим. 3, 16). Сумна подія втрати людиною Раю перетворилась на радісну подію повернення людині райського життя.

Різдво Христове — це свято Божої любові, яке звіщає про те, що ми всі є дітьми Божими і спадкоємцями Його Небесного Царства, бо на те став Ісус Христос *Сином Людським*, щоб ми змогли стати *синами Божими*. Ми зобов'язані наслідувати любов Христову до наших ближніх. «Це є заповідь Моя, щоб Ви любили один одного, як Я полюбив Вас» (Ін. 15, 12). Без любові до ближнього християнин не може називати себе учнем Христовим. Небо є місцем вічної любові. До неба всі ми покликані, бо Христос-Спаситель приготував там місце для нас (Ін. 14, 3).

Полюбивши світ і бажаючи спасти людей, Творець неба і землі почув тих, що

благали разом із Давидом: «Господи! Прихили небо Твоє і зійди» (Пс. 143, 5). Тож послав Він Сина Свого Єдинородного, щоб світ спасся через Нього (Ін. 3, 17).

Водночас Різдво Христове — це свято радості, про що сповістили ангели Божі вифлеємським пастухам у ніч Різдва Христового: «...я благовіщу вам велику радість, яка буде всім людям. Бо нині в місті Давидовому народився для вас Спаситель, який є Христос Господь» (Лк. 2, 10-11).

Де б ми не були, згадка про Богомладенця Христа, Який стає людиною, проймає душу радістю народження, бо коли з'являється нове життя, нова людина — розумієш, що Бог не покинув світ, а будучи Життям, дає життя.

Величне таїнство Боговтілення, яке ми нині прославляємо, є основою нашої віри та джерелом невичерпної надії для кожного християнина. Син Божий прийшов у світ, щоб оновити людину і примирити її з Небесним Отцем, явивши нам приклад смирення, любові та жертвності.

Святкування Різдва Христового завжди наповнює наші серця особливою радістю, яка зміцнює в нас віру і допомагає зберегти мир навіть серед найважчих обставин. Господь не обирає слави земної, не народжується в розкішних палатах, а

приходить у простоту та убогість ясел, щоб показати, що справжнє багатство — це любов і милосердя.

У ці дні Україна переживає тяжкі часи в боротьбі з російським агресором. Добігає вже третій рік, як наш народ терпить великі страждання, продовжує боротися за свободу, правду і гідність. Ми плачемо разом із тими, хто втратив близьких, молимося за тих, хто захищає нашу Батьківщину, і працюємо для перемоги світла над темрявою. Різдвяна зірка, що сповістила світові про народження Спасителя, нагадує нам про велику надію, яка ніколи не покидає Божий народ, навіть у найскладніші часи.

Дорогі у Христі! Різдво Христове — це також час єдності. Згадаймо в наших молитвах усіх, хто потребує допомоги: сиріт, вдів, поранених, полонених і тих, хто зустрічає це свято далеко від рідної землі. Нехай наші серця наповняться милосердям, а руки — добрими справами. Наша підтримка ближнього є свідченням живої віри у Христа Спасителя.

Закликаю вас, дорогі волиняни, не втрачати духу молитви. Звертаймося до Господа з проханнями про перемогу нашого народу над ворогом, про мир для України, про зміцнення нашої віри та терпіння.

Вітаю вас, всечесні отці, дорогі брати і сестри — волиняни, відважні воїни — захисники України, із Різдвом Христовим та Новим 2025 роком! Нехай новонароджений Младенець Ісус — Спаситель світу — благословить мир у нашій волелюбній Україні.

Нехай Різдво Христове стане часом оновлення наших душ, зміцнення нашого духу та утвердження у вірі. Нехай ваші домівки наповняться радістю, а серця — світлом Христового миру. Прийдімо ж у ці святкові дні до немовляти Христа з дарунками християнських чеснот та вшануємо народження Бога, Царя і Людини вірою Йому, надією на Нього та любов'ю до ближніх. Господь з нами і Він веде нас шляхом спасіння та перемоги!

Благодать Господа нашого Ісуса Христа нехай буде з усіма Вами.

Христос народився! Славимо Його!

З ласки Божої
+ *Михайло*

митрополит Луцький і Волинський

ПРОТОІЄРЕЙ СТЕПАН ГАЙГЕЛЬ: «РІШЕННЯ СТАТИ СВЯЩЕННИКОМ СПРИЙМАЛИ, ЯК ПСИХІЧНЕ ВІДХИЛЕННЯ»

Уже більшу частину років життя з шістдесяти о. Степан, настоятель парафії Архістратига Михаїла в Луцьку (Вишків), служить Богові як священник. А дорога до Всевишнього була непростою, особливо в час совєтського нищення християнської віри. За вибір духовної професії ризикував отримати з юних літ «вовчий квиток» небезпечно хворої людини.

Вихованець Бориславського дитячого інтернату Степан Гайгель, як і всі випускники закладу, стояв на роздоріжжі вибору професії. Рідна тітонька, побачивши духовні начала племінника, радила вчитися у семінарії. Про це він говорив неодноразово з місцевим священником, і саме той застеріг хлопця від небезпеки заробити ганебне тавро влади. Задекларувавши в інтернаті своє рішення щодо церковного напрямку, він примусово мав би пройти медкомісію в... психіатричній лікарні. А там йому гарантували б фатальний діагноз, який би поставив хрест на всіх життєвих намірах.

Отож, вступив до Дрогобицького механічного технікуму, став хорошим спеціалістом, згодом продовжив навчання у Волинському педінституті на факультеті фізичного виховання і військової підготовки. Вчителював у середній школі села Радомисль, спілкувався з допитливими учнями і все ж мріяв проповідувати слово Боже. Тож продовженням життєвого шляху стало навчання у Волинській духовній семінарії (благо, що дипломованого вчителя вже не було потреби посилати на проходження медкомісії у психотерапевта).

Протоієрей згадує цікавий епізод свого пізнання християнських цінностей, що відіграв вирішальну роль.

– Хлопчаком любив проводити багато часу в рідній тітці у селі Урожай, звідки родом і моя мама. Запримітив у них книгу під назвою «Казки» і так мені захотілося її прочитати, що не втримався попросити додому. Але коли розгорнув, то зміст виявився далеко не казковим: під палітуркою були Божі притчі. Дядько пояснив, що така конспірація була конче необхідною на той час.

Так трапилося, що перша і єдина парафія отця Степана теж колись була в «обкладці» закладу, який ніби і сповідував духовність, проте сіяв серед людей скверну. Бо одним з основних напрямків діяльності клубу мусив бути атеїстичний.

Річ ось у чім. У районі теперішньої вулиці Селищної колись стояв храм. При ньому – церковна школа. Під час брусливського прориву в роки Першої світової війни (1916 рік) і церква, і школа згоріли. У 30-ті роки польська влада побудувала нове приміщення школи, проте нову церкву

не звели: на місці теперішньої церкви звели будинок «Просвіти».

У 1939 році «перші совєти» тут відкрили хату-читальню, потім були якісь склади й конюшня. Тому настоятель відразу як очолив храм, поставив питання спорудження нової Свято-Михайлівської церкви, яка би продовжувала традиції і творила власну історію духовності.

– Будівництво розпочалося зі співпраці з однією сумнівною організацією, – розповідає настоятель. – Я, маючи технічну освіту, відразу запримітив певні невідповідності й постійно контролював процес. А це ж не тільки кошти, а й втрачений час.

Нині той красень храм міг би вже приймати молітників, але завадила війна, яка для панотця розпочалась ще з 2014 року. Він активно взявся займатися волонтерством. Спільно із благодійними фондами «Волинь-2014» та «Серце патріота» возить на схід допомогу нашим воїнам. У таких поїздках священнику доводиться бути і вантажником, і водієм, і проповідником-дипломатом.

– На передовій усі воїни без винятку стають глибоко віруючими людьми, – ділиться спостереженнями панотець: – уважно слухають, переймаються, сприймають кожне слово. Не раз доводилось говорити із командирами, давати слушні поради, на які отримував добро. А ось у каплиці Луцького

госпіталю, де служу капеланом, атмосфера трохи інша. Тут знаходяться воїни, які мають поранення, і в них сприйняття світу трохи різниться. Проте і з ними знаходимо спільну мову та порозуміння.

Доводилось у поїздках на фронт і священнику відчувати запах пороху та небезпеки. Колись у дорозі під Дебальцево, добираючись до містечка Вуглегірськ із гуманітарним вантажем, відчув якусь тривогу і передчуття наказало зупинити колону. Звернувся до командира і категорично попросив зробити неплановий привал. Задля виправдання своїх дій почав порпатися у двигуні автомобіля. Через 25–30 хвилин колона рушила. Уже у містечку відчув запах вибухів і руйнації. Місцеві повідомили, що після мінного обстрілу минуло менше як пів години і пряме попадання сталося в те приміщення, куди вони направлялись...

У перші місяці повномасштабної війни з північним агресором місія священника полягала в систематичних поїздках на лінію вогню і доставки допомоги.

– Ми вже могли б завершувати будівництво, але кожен раз, коли підраховую накопичені кошти на зведення храму, то відразу міркую, скільки за ці гроші можна придбати дронів, і потреби війська одержують однозначну перевагу.

Духовного наставника мають не тільки парафіяни вишківської церкви, а й сім'я

душпастиря. З дружиною Антонією (вона вчителька) виховали двох дочок – Ганну й Анастасію. Старша працює лікарем, а менша безпосередньо наближає нашу перемогу в цій війні.

У новому храмі Архістратига Михаїла відчувається досконала акустика. Проектувальникам вдалось її максимально передбачити, а будівельникам утілити в життя. Боже слово лунатиме тут велично, переконливо, долинатиме до кожного серця і свідомості прихожан. А на Різдво Сина Божого лунатимуть неповторні колядки, які свого часу запам'ятав учень дитячого інтернату Степан Гайгель з уст своїх товаришів із різних куточків Галичини й Карпат (у дитинстві це давало йому змогу наколювати більше дарунків – за рахунок оригінальності).

Щирою молитвою, щедрими жертвами будемо і надалі зміцнювати віру в нашу світлу перемогу добра над злом і з повагою та любов'ю ставитися до справжніх Божих слуг. До них належить наш ювіляр – протоієрей, настоятель і будівничий Свято-Михайлівської церкви Степан Гайгель. З листопада привітали всечесного отця з 60-річчям.

Віталій КЛИМЧУК

ЗВ'ЯЗОК ЧАСІВ

ПЕРШИЙ ВІЗИТ АРХІЄРЕЯ В СЕЛО ЗАЛІЗНИЦЯ

Митрополит Луцький і Волинський Михаїл 16 листопада очолив Божественну Літургію в храмі Покрови Пресвятої Богородиці цього села Любешівського деканату (Камінь-Каширський р-н).

До Відправи в день апостола і євангеліста Матфея долучилися декан протоієрей Юрій Устимчук, настоятель парафії священник Назарій Кандиба та інше духовенство.

У слові керуючий єпархією зазначив, що час, у який ми живемо, дуже швидкоплинний. Але у Господа все визначено. Чому ж нам не вистачає часу, якщо в Бога все пророковано? Є такий вислів: «крутитися як білка в колесі». За словами Екклєзіаста (Проповідника), «усе – суєта і томління духу!» (Ек. 1:14). Ми не встигаємо тому, що втратили головну цінність. «А для християнина основною цінністю є молитва, розмова з Богом, підготовка до Сповіді й Причастя. Це означає "жити в Христі". Бог має бути на першому місці», – наголосив владика. Якби така цінність у нас була, ми б до неї прагнули. Однак цікавимося чужими справами і подіями, які нас завжди стосуються. І про них усе знаємо, замість того, щоб працювати над собою.

Архієрейськими благословенними грамотами нагороджено добродійців і активних мирян. Перед початком хресного ходу високопреосвященний здійснив чин освячення Державного Прапора України і стяга Волинської єпархії, встановлених на подвір'ї Божого дому.

Дерев'яну Свято-Покровську церкву в Залізниця засновано 1745 року. Громаду тоді приписали до Судченського храму Пінського повіту, окрему парафію тут створено більше ніж через сто літ.

Наприкінці минулого року громада вийшла з підпорядкування московського патріархату і возз'єдналася з Православною Церквою України. Перше Богослужіння в її лоні правили цьогоріч у січні.

Оксана КАРНКОВСЬКА

У МИЛУШАХ АРХІЄРЕЙ ПРИВІТАВ НАСТОЯТЕЛЯ З ЮВІЛЕЄМ

Митрополит Луцький і Волинський Михаїл очолює Божественну Літургію в громаді Великомучениці Параскеви-П'ятниці у цьому селі Луцького районного деканату з нагоди 15-річчя служіння настоятеля протоієрея Богдана Репінювського.

Крім о. Богдана, з високопреосвященним 3 листопада молився декан Свято-Йоано-Богословського округу протоієрей Валерій Владика та інше духовенство.

У слові архіпастир зазначив: ми дякуємо Богові за урожай, за те, що маємо впевненість пережити зиму. Бо найскладніше, коли людина не має їжі. Тому Господь дає нам шість днів працювати, щоб виконати всі справи,

забезпечити себе, сім'ю, а сьомий день повинні віддати Богові. Ми дякуємо Всевишньому за те, що маємо врожай, здоров'я і спимо в своїх домівках, а не в підвалах. Ми просимо Творця берегти наших воїнів, які сьогодні захищають це мирне небо.

А на завершення усім побажав: «Залишайтеся здоровими і бадьорими тому, що Господь сьогодні дає вам можливість жити в нашій вільній незалежній Україні».

Архієрейськими благословенними грамотами нагороджено добродійців і чимало активних вірян. Привітав душпастирів концертом аматорський гурт КЗ «Центр культури „Княгининок“».

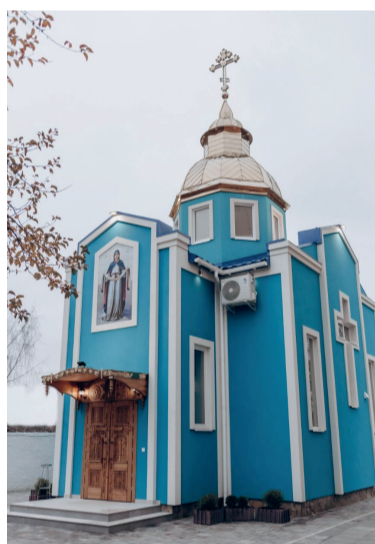
Потому служили подячний молебен з нагоди 15-ї

річниці священничої хіротонії настоятеля храму і за зібрани плоди земні.

Дерев'яний Божий дім у Милушах датується XVII ст. Він належить до п'ятірки найстаровинніших храмів Волині, які збереглися, і побудований без жодного цвяха. Богослужіння за советів у ній не проводили. Спочатку цей храм підпорядковувався сусідньому селу Сирники. У 2008 р. в церкві провели ремонт, а в 2013-му освячено новий престіл. Це пам'ятка архітектури та містобудування місцевого значення.

Вперше у документах село згадується в середині XV ст., з 1765 р. його назва була Мілоше.

ВЛАДИКА МИХАІЛ ОСВЯТИВ 150-й ХРАМ НА ВОЛИНІ

Ювілейний чин освяти – церкви Покрови Пресвятої Богородиці – звершено митрополитом Луцьким і Волинським на території військової частини 1141 Національної гвардії України, що в обласному центрі.

Свято проводили 14 листопада, в день апостола Филипа. Разом із керуючим епархією під час освячення Божого дому та Літургії в ньому молитви возносили митрополит Тернопільський і Кременецький Нестор, канцлер протоієрей Микола Цап, міський декан протоієрей Михайло Онищук, головний військовий капелан епархії протоієрей Юрій Близнюк, капелан і на-

стоятель цього храму священник Сергій Мельничук, інше духовенство.

У слові високопреосвященний зазначив, що військовий – це не той, хто носить мундир і зброю, а хто несе ратний подвиг і захищає свою Батьківщину. Господь кожному дасть той вік, який він має прожити достойно. Тому ми молимося, щоб виконати свій обов'язок і живими й здоровими прожити до глибокої старості. У цьому храмі є момент символічного єднання церкви і війська, який показує, що наша боротьба проти ворога – спільна. Адже зло перемагається не тільки зброєю, а добром, любов'ю і Божою благодаттю.

Тому саме «оце об'єднання Збройних сил, Церкви, усіх, хто любить Україну і готовий заради неї служити, трудитися і жертвувати всім, напевно, є те, що необхідно для сьогоднішньої перемоги», – наголосив владика.

Високих церковних нагород удостоєні командири військової частини НГУ, а також жертводавці й активні миряни.

По закінченні відбувся чин закладання капсули у фундамент церкви, звершений ієрархами.

Чин заснування Божого дому та поставлення хреста відправив митрополит Луцький і Волинський Михаїл у 2017 р.,

а перший камінь тоді заклад командир частини підполковник Василь Гуртовський. Будівництво розпочалося у квітні 2018-го.

Частину (16-й окремий батальйон) створено в 1994 р. За три десятиліття діяльності це формування з правоохоронними функціями виконувало різні завдання, у т. ч. в зоні АТО в 2014–2015 рр. Після початку повномасштабного вторгнення московитів військовослужбовці НГУ на Волині забезпечують виконання заходів воєнного стану, охороняють важливі об'єкти та перебувають у постійній бойовій готовності.

ЩУРИН: У ХРАМІ ОСВЯЧЕНО НОВИЙ ПРЕСТІЛ

Митрополит Луцький і Волинський Михаїл відправив чин освячення престолу та Божественну Літургію в церкві Архистратига Михаїла цього села Рожищанського деканату (Луцький р-н).

17 листопада з високопреосвященним молилися: декан Свято-Михайлівського округу протоієрей Микола Царик, настоятель парафії і військовий капелан протоієрей Михайло Федиш, інше духовенство.

У слові архіпастир закликав шанувати храм Божий, бо це місце нашої молитви. Якщо порівняти Церкву і храм, то Церква – це єпископ і народ, а храм – сама будівля, у яку сходиться спільнота вірян. Тож до храму несемо все найкраще – ікони, прикраси, інше богогодне, – все присвячуємо Господу, бо це стан нашої душі.

Архієрейськими відзнаками нагороджено жертводавців і активних мирян, а о. Михайла – медаллю «Служу Богу і Україні».

Господній дім у Щурині звели 1661 р. Наприкінці XVIII ст. проведено капітальний ремонт із перебудовою святині. У 70-х рр. XIX ст. під час наступного ремонту укріплено

фундамент, інтер'єр оздоблено розписами і встановлено іконостас. Дзвіниця дерев'яна двоярусна. Богослужіння у церкві не припинялося. Це пам'ятка архітектури національ-

ного значення. За повідомленням настоятеля, новий престіл установили, оскільки попередній з роками став ветхим.

Оксана КАРНКОВСЬКА

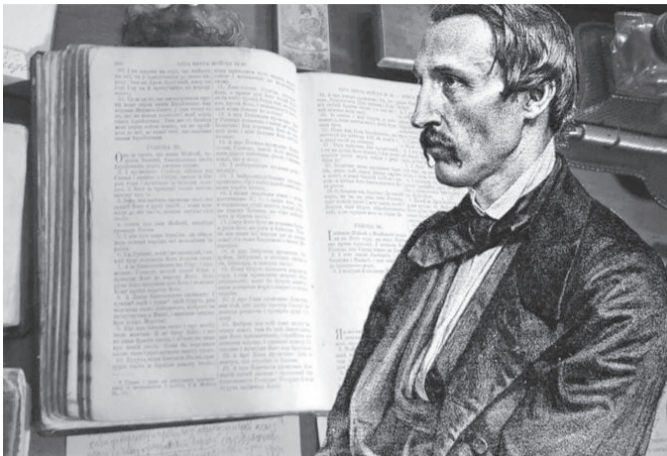
120 РОКІВ ТОМУ ВПЕРШЕ ВИЙШЛА БІБЛІЯ УКРАЇНСЬКОЮ

Про це нагадає дякон Андрій Ковальов – клірик кафедрального собору Святої Трійці в Луцьку, богослов, релігієзнавець, політолог, історик, журналіст, а нині військовослужбовець, речник Генерального штабу Збройних сил України.

1903 року у Відні побачив світ перший переклад Священного Писання сучасною українською мовою, який здійснили Пантелеймон Куліш, Іван Нечуй-Левицький та Іван Пулюй. За спогадами І. Пулюя, це сталося 31 жовтня. За даними деяких дослідників, книга вийшла 1904 року (хоч на обкладинці зазначено інше).

Пантелеймон Куліш почав переклад Біблії на українську в 1860-х роках. У 1881-му Наукове товариство імені Шевченка опублікувало у Львові Новий Заповіт. Праця над Старим іще тривала. Та 1885 року вогонь знищив цей рукопис. Проте перекладач знову почав свій титанічний труд. Допомогавав йому видатний український інтелектуал Іван Нечуй-Левицький.

Завдяки вченому Іванові Пулюю, який долучився до роботи, право довічної власності на переклад здобуло

Британське біблійне товариство. Через шість літ після смерті Пантелеймона Олександровича воно вперше

видало повний канонічний склад Біблії українською (оскільки це товариство протестантське, то т. зв. неканонічні частини, як-от книги Маккавеєві, було вилучено).

Цей переклад Божого Слова надовго став настільною книгою багатьох з української інтелігенції та духовенства. Він перевидавався в 1912 році у Відні, 1921 і 1930 роках у Берліні, 1947-го в Нью-Йорку та Лондоні. У Києві цей переклад уперше видано 2000 року зусиллями Українського біблійного товариства, 2018-го – вчетверте.

І хоч українці мають тепер усе нові й нові повні переклади Святого Письма, багато в чім досконаліші, подвиг перекладачів першого видання гідний пам'яті й пошанування. До речі, в Луцьку збереглося колишнє приміщення дворянського училища, де на початку 1840-х учителював П. Куліш (вул. Кафедральна, 19), але меморіальної дошки на ньому немає.

Віктор ГРЕБЕНЮК

У ЛУЦЬКУ ПРЕДСТАВИЛИ ФАКСИМІЛЬНЕ ВИДАННЯ ГАЛИЦЬКО-ВОЛИНСЬКОГО ЄВАНГЕЛІЯ XII СТ.

Книгу надрукували в рамках проєкту «Повертаємо в Україну культурну спадщину», який започаткувало видавництво «Горобець» у партнерстві з іншими установами.

Пам'ятка являє собою цінне джерело для вивчення церковнослов'янської мови в українській редакції, адже містить мовні особливості тогочасних жителів Волині та Галичини. Електронні копії рукопису отримано ще до російсько-української війни 2014 р.

Презентацію в Музеї волинської ікони 14 листопада відвідали науковці, духовенство, місцева влада і студенти. З благословіння митрополита Луцького і Волинського Михаїла тут побували протоієрей Віктор Пушко, настоятель храму Софії – Премудрості Божої, що при Волинському національному університеті ім. Лесі Українки, та протоієрей Владислав Фульмес, проєктор Волинської православної богословської академії, кандидат історичних наук.

«Дуже важливо, особливо нині, коли московія продовжує руйнувати нашу культуру, забрати своє. Тим паче, що росіяни повсюди приписують собі наші здобутки. І дуже

кроком до відновлення історичної справедливості та визнання української спадщини. Такі манускрипти, як Галицько-Волинське Євангеліє, повинні стати символом єдності та відродження національної свідомості, особливо в умовах сучасних викликів, з якими стикається Україна».

Галицько-Волинське Євангеліє нині міститься у російській Третьяковській галереї. За 15 літ здійснено більше десяти факсимільних видань подібних книг: Холмське Євангеліє XIII ст., Луцьке Євангеліє XIV ст., Луцький Псалтир 1384 р., Молитовник князя Володимира XIV ст. та інші.

«Основна мета – повернути у вигляді факсимільних копій давні українські рукописні книги, які зберігаються у музеях та бібліотеках інших країн», – розповіла директор видавництва Ганна Горобець.

Завдяки співпраці видавців, науковців та меценатів безцінні рукописи стають доступними не лише дослідникам, а й усім, хто цікавиться історією.

Тетяна ХОМИЧ,
Віктор ГРЕБЕНЮК

КАПЕЛАНСТВО

ПАМ'ЯТАЮЧИ ПРО ЗНЕДОЛЕНИХ

1 листопада, в день безсрібників і чудотворців Косми й Даміана, митрополит Луцький і Волинський очолив молебень за здоров'я в однойменному храмі цього закладу, що діє в обласному центрі.

З нагоди престольного свята і Дня працівника соціальної сфери із високопреосвященним правили голова відділу з питань здоров'я та пастирської опіки медичних закладів Управління єпархії, духівник пансіонату протоієрей Назар Бабій, настоятель луцької церкви Святого Йоана Золотоустого протоієрей Петро Атаманів і настоятель Свято-Троїцького собору міста Берестечка Горохівського деканату протоієрей Микола Качмар.

Співали студентки регентського відділення Волинської православної богословської академії.

У слові архіпастир зазначив, що трудитися в соціальному напрямку – це не лише допомагати людям, які прожили вісімдесят і більше років. Сьогодні треба допомагати й пораненим захисникам, щоб вони швидше одужували. Владика подякував персоналу за піклування підопічними. Адже найбільша нагорода милостивого

самарянина була та, що він вдячність отримав на землі, а нагороду – від Бога на небесах. Тому живіть, будьте щасливі під мирним українським небом і хай Господь в усьому допомагає.

Керуючий єпархією вручив директору Аллі Гнатюк та іншим працівникам установи церковні відзнаки. А владіці Михаїлу подарували ікону Пресвятої Богородиці.

У Луцькому геріатричному будинку нині проживає 187 чоловік, з них 51 – внутрішньопереміщених. Це переважно літні люди, що не мають підтримки рідних.

***

Протоієрей Микола Качмар, настоятель берестечківського Свято-Троїцького собору, 3 грудня завітав на захід у психоневрологічному інтернаті в цьому місті з нагоди Міжнародного дня людей з особливими потребами.

Для мешканців інтернату затишну атмосферу у дружньому колі влаштували, щоб ті вкотре переконалися, що поряд багато добрих і чуйних людей. Місцевий гурт «Берест» потішив піснями. Підопічні закладу теж долучилися до співів та декламувань поезії.

Отець Микола вже шість років опікується тими, що проживають і лікуються в цьому закладі. Розповідає, буває тут щотижня, лише в період коронавірусу довелося зробити перерву. Такі зустрічі, на думку душпастиря, дуже потрібні для цих людей: «Вони наче діти. Щоразу чекають на мене, підбігають, коли приходжу, щось запитують, розповідають, як минув їхній день, про свої мрії».

На території інтернату є капличка, де священник проводить богослужіння. Сюди до нього приходять на молебень або й просто поговорити. «Хоч вони й поведуться як діти, але дуже переживають за Україну, за воїнів. Приходять провести Героя, на освячення пам'ятних дощок», – розповідає протоієрей Микола Качмар.

Разом зі священником мешканці інтернату вчать колядки та щедрівки, аби разом зустріти Різдво Христове.

Оксана КАРНКОВСЬКА,
Тетяна ХОМИЧ

ОСВЯЧЕНО ЦЕРКВУ НА ЧЕСТЬ МАРІЇ МАГДАЛИНИ В ЛУЦЬКУ

Владика Михайл здійснив чин освячення престолу і всього храму Рівноапостольної мироносиці Марії Магдалини, що на вул. Митрополита Сікорського, 19-Б (раніше вул. Сеченова).

За Божественною Літургією 9 листопада, в день ушанування ікони Божої Матері «Скоропослушниця», з високопреосвященним молилися екзарх Вселенського Патріарха єпископ Команський Михайл, канцлер епархії протоієрей Микола Цап, декан протоієрей Михайло Онишук, настоятель протоієрей Олександр Колб, насельник афонського монастиря Кутлумуш (Греція) ієродиякон Хризостом та інше духовенство.

У проповіді керуючий епархією зазначив, що на цьому місці, де колись було пусто, постанала церква і сьогодні відбулося освячення престолу. Престіл – це жертвник, стіл, на якому приносимо безкровну жертву. Як каже Господь: «Зніми взуття твоє з ніг твоїх, тому що місце, на якому ти стоїш, є земля свята»

(Вих. 3:5). Ці слова означають ставлення до місця, яке шануємо. Храм – це святиня. Шануючи святиню, коли молимося, жертвуємо на храм, то шануємо Творця. Ми молилися, щоб Господь дав нам сили і можливість завершити справу, яку почали. А тепер за все дякуємо Йому.

З вітальним словом звернулися до присутніх єпископ Михайл і о. Хризостом. Вони подарували образ Пресвятої Богородиці.

Церковними відзнаками «За заслуги» й архієрейськими грамотами нагороджено отця Олександра і матінку Ірину, а також багатьох добровольців, активних мирян.

За повідомленням панотця, престіл є унікальним, не схожий на інші. Виготовлений з білого каменю, із вкладеними частинками мощей святих. А ікона Божої Матері «Скоропослушниця» значуща. Коли під час будівництва церкви підйомний кран не зміг підняти купола, бо занадто був важкий, усі віряни помолилися перед образом Пресвятої Богородиці (було це в день її ушанування). Після молитви купол уже знаходився на покрівлі храму.

Цей Божий дім засновано 2016 року. На його території є каплиця, яку освячено у 2002-му. Раніше в ній звершували богослужіння, а тепер тут недільна школа. Минулого року парафія разом із душпастирем вийшла з юрисдикції московського патріархату і возз'єдналася з Православною Церквою України.

Оксана КАРНКОВСЬКА

РОЗДУМИ

СМАК РІЗДВА

Серед спекотного літа в бабусі на селі внучата бавилися в приготування страв. Майбутні господині нарізали салати: псували з успіхом недозрілу городину, прикрашали зеленню недосконалу кулінарію і розкладали це все в посуд. І тут у дівчаток виникло дивне бажання приготувати зимову кутю. Адже в засніжений морозно-скрипучий вечір кращої смакоти годі й вигадати!

За поміччю звернулися до бабці Тетяни, а та, будучи досить легкою на підйом, вирішила допомогти малечі: натокла у ступі пшениці нового врожаю, знайшла дрібку маку, свіжого меду. А юні помічниці додали літніх ягідок і горішків. Зварили зерно, розвели у гарній макітрі традиційні продукти, озброїлись ложками і сіли до столу...

Чи то бракувало снігу з морозцем, чи таємничих вечірніх сутінків, чи ватаг колядників, але смак куті був зовсім не таким, як у передноворічне свято. Та й молитву, звичну для тієї нагоди, бабця не стала казати, аби не зводити нанівець штучність і невчасність обряду. Діти явно не змогли посмакувати тим дивним настроєм, що так манив їх завжди до Різдва. Може, бракувало цій веселій дитячій компанії тата, мами, родини, запаленої свічки, прикрашеної ялинки, сіна-маку-горішків-каліни на кутках зовсім не святкового столу? Явно відчувався не той смак, який був на справжнє Різдво із колядками і щедрими гостинцями.

«Ви – сіль землі. Коли сіль стає ізвітріє, то чим насолити її? Не придається вже нінащо, хіба щоб надвір була висипана на та потоптана людьми. Ви світло світу» (Мф. 5:13-14). Чи не про цей випадок із літньої пригоди написано в Єван-

ХУДОЖНЄ СЛОВО

ПРИТЧА ПРО ПЕРУКАРЯ, ЯКОГО... НЕ ІСНУВАЛО

Один чоловік прийшов у перукарню підстригтися й поголитися. Як зазвичай, він розмовляв із майстром, який його обслуговував. Говорили про різне, і ось мова зайшла про Бога. Перукар каже:

– Якщо Бог є, то звідки тоді стільки хворих людей? А безпритульні діти, війни... Який Він дійсно існував – не було б ні страждань, ні болю. Важко уявити люблячого Господа, який допускє все це. Тому я особисто не вірю в Нього.

Клієнт задумався. Хотів заперечити, але вирішив уникнути суперечки.

Розрахувавшись і вийшовши на вулицю, він побачив дядька з запущеним, брудним волоссям та бородою, що здається, ніколи не бачили ножиць і бритви. Рвучко повернувся до перукаря.

– Знаєте, що я скажу? Перукарів не існує!
– Як це так? – здивувався майстер. – Один же з них зараз перед вами!

– Ні! – вигукнув відвідувач. – Не існує! Інакше не було б стільки зарослих і неголених людей. Як он той чоловік за вікном.

– Ну-у, шановний, справа ж не в перукарях! Просто люди самі до мене не приходять.

– Саме так! – погодився клієнт. – І я про те. Бог є! Просто люди не шукають і не приходять до Нього. Ось чому у світі так багато страждань і болю.

Підготував протоієрей Віталій СОБКО

Шановні читачі, дорогі брати і сестри! Не використовуйте наш часопис у господарських цілях. Якщо газета Вам уже не потрібна – передайте її ближнім або в бібліотеку.

СЛОВО ПРАВОСЛАВНОЇ
ЦЕРКВИ УКРАЇНИ
– НА ВОЛИНИ

ЧИТАЙТЕ
Різноманітна духовна література: запитуйте у храмах, книгарні-бібліотеці «Ключі» за адресою: Луцьк, просп. Волі, 2 (навпроти ЦУМу, біля обласної юнацької бібліотеки). Розпорядок роботи: будні – 10.00 – 19 год; свята, суботи й неділі – 10–17 год.

ДИВІТЬСЯ
Передача «Духовна абетка»: середа – 20.00. «12 канал»

СЛУХАЙТЕ
Передача «Благо»: неділя – 6.30; FM-радіостанція «Сім'я і дім» (102,4 МГц).

ЧИТАЙТЕ, ДИВІТЬСЯ, СЛУХАЙТЕ
Сайт pravoslavnavolyani.org.ua – історія, устрій епархії, святині, персоналії, документи, новини, фото, газета, книги, аудіо, передруки.

ВОЛИНСЬКІ
ЕПАРХІАЛЬНІ
ВІДОМОСТІ

ДОВІДНИК ВОЛИНСЬКОЇ ДУХОВНОЇ КОНСИСТОРІЇ
43025 Луцьк, Градний узвіз, 1. volynkonstoria@ukr.net
Час роботи: понеділок-п'ятниця (крім святкових днів), 10:00-16:00, обідня перерва – 13:00-14:00

КЕРУЮЧИЙ ЕПАРХІЄЮ
Митрополит Луцький і Волинський МИХАІЛ. Тел. (0332) 72-44-64

КАНЦЕЛЯРІЯ
Канцлер – протоієрей Микола ЦАП. Тел. (0332) 72-53-63
Вице-канцлер – протоієрей Олександр БЕЗКОРОВАЙНИЙ. Тел. (0332) 72-44-64

ІНФОРМАЦІОНО-ВИДАВНИЧИЙ ЦЕНТР
Тел. (0332) 72-21-82 Голова центру – протоієрей Віктор ПУШКО. Моб. (095) 126-40-77
Інформаційна служба (збір та опрацювання даних про діяльність епархії)
infosluzhba@ukr.net Сайт – pravoslavnavolyani.org.ua info@pravoslavnavolyani.org.ua
Пресслужба (співпраця зі ЗМІ) – прессекретар протоієрей Віктор ПУШКО. pres-sluzhba@ukr.net

Газета «Волинські епархіяльні відомості». hazeta.vyev@gmail.com
Телестудія «Собор» – головний редактор диакон Сергій ПАНАЩУК
Радіостудія «Благо» – головний редактор протоієрей Віктор ПУШКО. blago@ukr.net

Видавничий відділ і книгарня-бібліотека «Ключі» – завідувач Дмитро ГОЛОВЕНКО. Тел. (050) 339-73-66, (067) 570-57-97 kljuchi@ukr.net

КАПЕЛАНСЬКА СЛУЖБА
Старший капелан – протоієрей Олександр БЕЗКОРОВАЙНИЙ

ПЕНІТЕНЦІАРНА СЛУЖБА
Голова – протоієрей Андрій МОВЧАНЮК. Тел. (050) 661-12-46, garasd100@gmail.com

ПАЛОМНИЦЬКИЙ ЦЕНТР «УКРАЇНА»
Керівник Лариса САВЧУК. Тел. (0332) 71-83-77, (050) 812-09-79

ВІДДІЛ У СПРАВАХ ДІТЕЙ ТА МОЛОДІ
Голова – протоієрей Юрій БЛИЗНЮК. Тел. (095) 538-05-87

УПОВНОВАЖЕНИЙ ЕПАРХІЇ У СПРАВАХ СІМ'Ї
протоієрей Василь КЛОЧАК. Тел. (066) 571-75-27

ВІДДІЛ З ПИТАНЬ ЗДОРОВ'Я ТА ПАСТИРСЬКОЇ ОПІКИ МЕДИЧНИХ ЗАКЛАДІВ
Голова – протоієрей Назар БАБІЙ. Тел. (066) 215-84-27

ВІДДІЛ ЕКОЛОГІЇ ТА ЗАХИСТУ ДОВКІЛЛЯ
Голова – ігумен Никодим (СМІЛИЙ). Тел. (068) 698-64-10

9 17777 232901

Ідентифікатор Медіа R30-02196. Рішення Нацради № 1754 від 11.12.2023 р
Засновник і видавець – Управління Волинської епархії
Православної Церкви України (Волинська духовна консисторія)
Віддруковано у ФОП Борсуک Л. П., м. Луцьк, пр. Волі, 27. Тел. (0332) 71-03-01, ел. пошта: poligrafip_lutsk@ukr.net
Зам. № 3458 Наклад 900 пр. Передплатний індекс: 91241.

РЕДАКЦІЯ

Віталій КЛИМЧУК (головний редактор), Віктор ГРЕБЕНЮК (літературний редактор і коректор), протоієрей Віктор ПУШКО, Арсен ГРЕБЕНЮК (верстка)

При використанні матеріалів часопису для публікації в інших ЗМІ посилання на нього обов'язкове. Редакція не завжди поділяє позиції авторів, які несуть відповідальність за достовірність поданої інформації, та залишає за собою право редагувати матеріали або не друкувати їх зовсім. Рукописи не рецензуються і не повертаються, листування з читачами тільки на сторінках газети.